

Szerkesztési iroda:

R.-Szombat, Losonezi-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmendetlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér-é. felzólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe fisor térfogata 5 kr.
Bétyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A házaló kereskedés

A mai nyomasztó ipar- és közgazdasági viszonyok között feltétlen kötelessége minden jól rendezett államnak, hogy polgárainak jogait, melyekre a tisztességes megélhetés feltételei vannak fektetve, ne csak megoltalmazza, de azokat semmi tekintetben esorbitani ne engedje.

Azonban nálunk még nincsenek olyan törvények, vagy legalább nem alkalmaztatnak oly irányban, hogy különösen az állandó kereskedéssel bírók osztálya, — különösen a vidéki városokban — meg lenne kimélve attól, hogy a vevőket olyanok ne halásszák el orruk előtt, kik állandó lakhellyel bírnak ugyan, de nyilvános üzletet tartani nem kénytelenek, így a nagy bérösszeg fizetésétől és a segéd-személyzet tartásától fel vannak mentve, miként ezt a házalók nagy csoportjánál tapasztalhatjuk.

Hogy erre már a régebbi időben is nagy gond volt fordítva, s hogy a házaló kereskedés ellen nem egy felszólamlás történt a múltban, bizonyítja Zsigmond királynak 1404. június 15-ikén kelt rendelete, melyet Kassa kereskedőinek érdekében adott ki, mely rendel, hogy „idegen kereskedők áruikkal jöven, azokat utközben el nem adhatják, hanem a városban kötelesek áruba bocsátani; ott is a következő mennyiségnél kevesebbet nem adhatnak el idegen kereskedőknek: lengyel posztból hat, finomból két véget; nadragót, főveget egy tuezatot; gyapotszövetből négy véget, ágyneműből 30 darabot, borsból egy, safrányból s más fűszerekből félfontot“, stb. míg a kassai kereskedők, kik boltokat tartottak, tetszés szerinti mennyiséget vásárolhattak.

E rendeletről kitűnik az, hogy az ugynevezett házaló kereskedőknek csakis a nagyobb városokban volt a kirakodás megengedve, még pedig első sorban az állandó kereskedők érdekében, kik az akkori közlekedési viszonyok folytán árukészleteiket ily módon egészítették ki, míg a vidéki közönség ezektől szerezte be a szükséges kereskedelmi czikkeket.

Ezzel szemben ma azt tapasztaljuk, hogy egyes házalók, természetesen a legdivatosabb árucikkeket szerezvén be, s fel lévén mentve a fentebb vázolt költségektől, e mellett jogukban állván bárhol megállapodni, sőt kelmékkel házról-házra járni, épen azoknak apasztják jövedelmi forrásukat, kik a fentebbiek mellett nagy adóval is megvannak terhelve.

Ezen állapot ellen szólal fel Petz Miklós s felszólamlásának lényege az „E—s“ szerint a következő: „Nem egy tisztességes kereskedő érzékenyen szenved egy-egy raktáron maradt árukészlet súlya alatt, melyen egy bizonyos idény végén tudni nem lehetett és bár nem lehet tudni, hogy a jövő idényben nem mulja-e divatját, mégis meg kell őrizni. A nagykereskedő vagy a gyáros azonban nem mindig köteles e körülményt tekintetbe venni, miért is az árukért adott váltó esedékessége idején egész és készpénz fedezetet kér. Pedig épen a házalók mértékteleu elszaporodása miatt beállott lanyha üzlet miatt, az áruknak alig fele részé kerülhetett forgalomba. Sokkal kedvezőbb helyzetben van a házaló. Ennél az árunak idényről-idényre való megmaradást alig lehetséges, mert még a legkedvezőtlenebb esetben, ha épen elkerülhetlen, a beszerzési áron alul is tudnak rajtuk, s a községek közötti forgalmát szakadatlanul föntartja. A házaló tehát abban a kedvező helyzetben van, hogy árúja nem évül el, nem jön ki a divatból, kereskedői „műnyelven“ szólva, nem lesz belőle „bóvli.“ sőt még azt is megteheti, hogy daczára az ipartörvény 51. §. tilalmának, állandó végeladást tarthat leszállított áron, a nélkül, hogy a törvény végrehajtói által e működésében ellenőriztessék, vagy megakadályoztassék. A törvényben a végeladásokra nézve foglalt határozmányok a házalókra nézve nem léteznek, a törvényes végeladási illetéket nem fizetik, s az ellenőrzés alól is, a szó teljes értelmében kibujnak. E körülmény maga oly fontos, hogy majdnem ez egyetlen oknál fogva korlátozni kellene azt a házalókereskedést, melyhez koesi és

vonóerő alkalmaztatik. Minden alkotmányos államnak egyik alapelve az állampolgároknak a törvény előtt való egyenlősége. Az 1852. évi pátenssel a monarchia bizonyos vidékein lakó népességnek engedélyezett kedvezményeket nemcsak ellenkezik a most említett alapelvvel, hanem egy elenyésző kisebbség javára érzékenyen megkárosítják az állampontartó középosztályhoz tartozó nagyszámu stabil kereskedőket. De a házalási pátens maga nem ártana annyit a kereskedő-osztálynak, mint az e pátens magyarázata érdekében megjelent miniszteri rendeletek. — Ezeknek alapján a mostani házalók legnagyobb része vándor kereskedésekkel lett felszerelve, mindenféle és oly nagymennyiségű áruval, hogy sokan közülök oly évi forgalommal bírnak, milyent kevés vidéki vegyeskereskedő képes felmutatni. E mellett azonban az ily házalónak állami, községi és egyéb adóban való járulékai legtávolabbról sincsenek arányban az állandó kereskedő kötelezettségeivel. A kereskedőket gyakran oly nagy adóval rójják meg, hogy tiszta jövedelme elenyésző csekély arányban áll kötelezettségeivel, a házaló pedig engedély-díj fejében összesen 6, vagy legfeljebb 9 frtot fizet évenként. Ez anomáliának az a kimaradhatlan következménye, hogy a stabil kereskedő nem képes kiállani a nem szolid versenyt, nem tudja fizetni a nagy terheket, s így az állam adózó ereje, a helyett, hogy föntartatnék és erősítenék, tetemesen meggyöngül, sőt megtörik. Ily állapotok tarthatlanok, s ezt az illetékes köröknek is be kell látni. Ez oknál fogva nem értjük, miért huzzák-halasztják az illetékes körök ezen ügynek végeleges rendezését. Miután oly sok intézkedést tettek a házalók érdekében, talán végre elérkezett annak is ideje, hogy a stabil kereskedőket is védelembe fogadják a házalókereskedés fattyuhajtásai ellenében. Ily értelmű intézkedést bátran és mielőbb várhatunk.“

E felszólamlás, — miként a tények bizonyítják, — ép oly jogos mint korszerű. Jogos azért,

T Á R C Z A.

Fehér hattyu . . .

Fehér hattyu fürdik a jánosi tóba.
Most voltam először nálatok fonóba.
Mégmósta a hattyu szép tisztára tollát,
Most fogtam először ajtótok kalinesát.

Örömmel repült ki a hattyu a tóból.
Örömmel távoztunk mi is a fonóból.
Örömmel nézgette a hattyu a tollát,
Hej, örömmel fogtam ajtótok kalinesát.

Berepült a hattyu ismét a nagy tóba.
Megyünk mi is ismét nálatok fonóba.
Hanem piszkos a víz, megfestszta tollát,
Most fogtam másodszer ajtótok kalinesát.

Búsulva repült ki a hattyu a tóból.
Búsulva távoztunk mi is a fonóból.
Kitépte a hattyu mind egy szálíg tollát,
Most fogtam utólszor ajtótok kalinesát. R. A.

A plebánosék Piroskája.

Olyan mosolygó arcu, fekete szemű, göndör haju kis leányka volt, amikor az ut szeléről felszedték, még beszélni is alig tudott. Ott ült az országuton játszva a porban, nem sejtve, nem tudva, hogy milyen égbekiáltó bünt követtek el most ő vele. Olyan kedvesen mosolygott amikor ölle veték s vitték be a plebánoshoz.

Egy pillanat alatt ott volt az egész helység a plebános udvarán, nézgettek, bámulgatták. Ki lehet, honnan hozták, még idegent sem láttak a falu közelében, az égből hult-e alá, vagy cigányok vitték el valahonnan, hogy ismét ott felejték az uton. Száz kéz is nyult utána, hogy magáéna vegye, egyiknek egy sem volt, neki úgy is jó volna egy gyermek, másiknak öt-hat is volt, ott a hetedik is jól lakik; úgy megszerették az első pillanatra, majd hajbakaptak érte.

Ugy sajoálták mikor a plebános ur kijelentette, hogy

egyelőre maradjon a gyermek nála, míg jelentkezik valaki vagy kitudják kiletét.

Ott maradt tehát a plebánosnál, s az a csendes ház, melyet azelőtt semmi sem zavart meg, viszhangzott a gyermek kacajától, lármájától, s a plebános ur aki hozzá volt szokva a nyugalomhoz, hozzá szokott a zajhoz. Persze volt rá gondolja, hogy a gyermek kiletét kikutassa, kipuhatozza; később annyira megszerette a gyermeket, hogy szinte félt, hogy egyszer csak elviszik tőle, annyira hozzá szokott a gyermek kedves eszevegéséhez, hogy rettegett attól, hogy meg kell tőle válnia, úgy szerette, mint a saját gyermekét.

Egy plebános, akinek családja van. Egy plebános aki boldog családja körében, aki úgy szereti családját, mint önmagát, vagy még jobban. Ez a család a saját édes anyja és egy leány volt. Az egyiket azon rajongó szeretettel szerette, melylyel csak egy gyermek szülőit képes szeretni, aki megosztotta vele a nyomort, nélkülözött, küzdött, fáradozott, hogy gyermekét fölnevelhesse, aki most, amikor a sors azon polezra emelte, melyet elérni vágyott, egyedüli öröme, boldogsága. A másik egy gyermek volt, akit talán büns kéz dobott ki az utra, s akit ő irgalomból, kegyelemből magához vett, hogy jóvá tegye a bünt, amit a rokonok, talán saját édes anyja elkövetett.

Ezen család körében volt a plebános boldog. — Ugy eltudott játszani a gyermekkel, napokat töltött vele, el sem bocsátotta oldalá mellől. Hát még mikor nagyobbacska lett, s taníttatta írni, olvasni, olyan öröme volt, amikor egy-egy betűt lerajzolt a papírra. Megtanította az imákra, hisz az úgy illik egy plebános házában. Este bármily álmos volt a gyermek, odament a plebánoshoz elmondani az esteli imát. Ugy illik olyan szép kis leánynak.

Az meg épen nem tetszett a plebános urnak, amikor az öreg plebánosné, — úgy hitták a faluban a plebános édes anyját, — kezdte a kis Piroskát tanítani. Hiába, leányoknak nemesak írni, olvasni kell tudni; csak akkor nyugodott meg, mikor az ő Piroskája neki karácsonyra egy pár harisnyát kötött, de abban más nem kötött ám, még egy szemet sem.

Ha boldog az ember, úgy röpiül fölötté az idő, mintha sasszárnya volna, hiába akarna az ember ott tartani, repül tova, alig vesszük észre, hogy éveket vitt el magával.

A kis Piroskából nagy Piroška lett, „szülőinek“ öröme, büszkesége, az egész falu bálványa, nemtő anyála. Mintha

sugta volna valaki neki, hogy most itt van segítő kézre szükség, majd ott. Itt tettel segített, ott szóval vigasztalt, mindenütt ott volt, hol segíteni kellett. Lopva vitt ide is oda is valamit, mintha tiltották volna tőle. Még haragudtak is rá a plebánosék, hogy már mindent ő fog tenni, nekik nem hágy semmit? Akkor azután olyan szépen el tudta mondani, hogy milyen boldognak érzi ő magát, mikor a szegényen segíthet, hogy könnyekre indította a plebánosékat.

Nemsokára akadt azonban valaki, aki még őt is megelőzte mindenütt, aki szintén nem restelt házról-házra járni oda, hol segíteni kellett, volt is érte civakodás. „Ez az én házam, oda a tisztartóné asszony ne menjen, van elég szegény a faluba, menjen más házba.“ S ezen egy tudtak örülni mindnyájan a plebánosék meg a tisztartóék.

Tudja Isten, olyan jó lélek volt mind a kettő, a tisztartó és maga a tisztartóné is, és Piroška még sem szeretett oda járni. Nem is járt csak három-négy hétre egyszer, akkor is olyan szokatlanul, olyan különösen érezte magát, olyan zavart volt mindig, s mikor haza jött onnan, olyan szótlan volt, úgy maga elé bámult, mintha ő is kutatta volna, hogy mi lehet ennek az oka. — Ugy boszankodott azon, hogy miért jár annyit a tisztartó eszébe, még akkor is, mikor nem akarja, feltette magában, hogy eszébe sem veszi, s mégis rá gondolt. Hiába faggatták, talán beteg, mi baja? Dehogymondta, dehogymondta, hogy mi baja. Még a faluba is ritkán járt, hogy csak a tisztartóék háza előtt ne kelljen elmennie.

Ha gyermekkorában valami csinylt tett, este imádkozott ahoz a szép képhez a falon, s az megbocsátotta büntét. Most hiába tette, úgy könyörgött, tépje ki szívéből, agyából ezt a büns gondolatot, úgy sirt, úgy könyörgött, míg elaludt, s álmában újra ott volt az a kép, a tisztartó képe, s álmában elmondta neki, hogy szereti, hogy örökké fogja szeretni.

Szegény leány!

Szeretni egy férfit, kinek neje van, szeretni azon nő férjét, kit testvérünként szeretünk, szeretni örülten, szeretni reménytelenül, látni, hogy ezen férfi mily rajongással szeret egy más nőt.

Milyen bünnök tartotta ezt Piroška, úgy félt ettől a büntől, úgy szerette volna megmondani valakinek, úgy szerette volna elmondani a plebánosnak, a lelkésznek.

S a plebános, ki őt eddig leányként szerette, nem

mert oly állapot megszüntetését, illetve szabályozását sürgeti, mely az állandó kereskedő osztályra századok óta veszedelmes. — Epen ezért hívjuk fel az egyes testületek, iparkamuráknek figyelmét e tárgyra, hogy vállvetett buzgalommal járjanak el s hassanak oda, hogy ezen abnormis állapot törvény által végkép szabályoztassék. —m—

Közgyűlés.

Körlevél a t. gazdaközönségnek.

A nagyszerű fősz (gipsz) telepek Szepes-Igló mellett, már hosszabb idő óta felhasználtnak, s a kitűnő anyagból, nemcsak szobrászati és építési célokra különféle fősz készítenek, de trágya-fősz is nagyobb mennyiségben. Noha egy a kereslet mint a gyártás, az utolsó években tetemesen gyarapodott; telepeink mégsem lettek oly mérvben felhasználva, mint azt a főszgyártmányok s különösen a trágyafősz fontossága, hazai gazdaságunk érdekében megkívánhatná, miután telepünknek sok nehézséggel kellett küzdenie.

Miután viszonyaink kedvező fordulatot vettek, s a kitűnő anyag, kedvező gyártási viszonyok s a magas kormány által engedélyezett olcsó szállítási díjak által, azon kedvező helyzetbe jutottunk, hogy minden külföldi hasonló gyártmánnyal versenyezhetünk, s árunk a trágyafősz beszerzését bárkinek lehetségesé tessék: a gyártást nagyobbítani szándékozunk, s ez okból bírák vagyunk a gazda urak becses figyelmét az általunk gyártott trágyafőszre irányozni, azon alázatos kérelemmel, miszerint kegyeskedjék azzal kísérletet tenni. Bizalommal fordulunk különösen a tisztelt gazdasági és erdészeti egyesületekhez s kérjük hazai vállalatunk pártfogását s trágyafőszünk ajánlását.

Daczára annak, hogy trágyafőszünk már most is elismerésre méltó keletnek örvend, ezen becses trágyaszer használatát még hazánk nagy részében ösmeretlen. Azelőtt a trágyafőszet is külföldről kellett behozni, melyet a nagy szállítási költség túlságosan megdrágított. Azért nem is eszalándó, hogy azon 30—40 000 métermázsza főszből, mely a statisztikai kimutatások szerint évenként behozatik, legfeljebb csak egy harmadrészen trágyafősz, a mi igen rozsarány, sőt ez is kevésbé gazdasági, mint ipari célokra és hamisításokra használtatik.

Tiszta főszkővünk, a magyar óvári vegykísérleti állomáson 1878 ik évi szeptember havában eszközölt vegyelemzés szerint tartalmaz:

32.4%-ék meszet.
46.6%-ék kénsvat
20.7%-ék vizet
0.3%-ék oldhatatlant (homokot.)

A fősz egyrészt mint közvetlen trágyaszer, másrészt pedig közvetve gazdagítja a talajt, más nehezen vagy vízben általában oldhatlan növényéplék vegytani uton való felszabadítása vagy előkészítése által. Miután ezenkívül azon tulajdonsággal is bír, hogy az illekeny trágyaanyagot köti, s úgy a legbecesebb részeket a trágyának megtartja, miáltal egyszersmind fertőtlenítőleg is hat, alkalmazása is többféle. Nevezetesen:

1. Az istálló padozat behitése által a trágyafősz az illekeny ammoniakot köti s azzal a növényéletre legbecesebb légenysókat alkotja, egyszersmind megakadályozván, hogy a különben elterjedő maróammoniak állataink szeméit és légző szerveit bántsa s betegségeket idézzon elő. Egy nagy állat vagy 5 birkára naponként 0.5 kilogrammot lehet számítani.

2. A trágyadomb behitése minden trágyakihordás után, csak igen keskeny rétegekben történik. A fősz itt is akadályozza az illekeny részek elpárolgását s úgy a trágya erejét nemcsak megtartja, de tetemesen növeli is. A legújabb alapos vizsgálatok által kiderítetett, miszerint a helyesen és főszsel kezelt trágya majdnem 5-ször annyi növény tápanyagot tartalmaz, mint olyan, mely a kipárolgás és eső általi kilugozásnak ki volt téve.

fogja-e eltaszítani magától, őt a bűnöst, nem taszítja-e oda, honnan felszedte.

Igy töprengt ezeken, ezek sorvasztották testét, lelkét. Még a karácsonynak sem örült, pedig eddig hetekkel előtte ujongott már, mikor sorba mehetett a faluba, mindenüve vitt valamit, várva, hogy neki mit hoz a karácsony. Hogy el tudta találni mindig a plebános, hogy mit ohajt ő. Most nem hoz a karácsony semmit!

Meg voltak hívva a tisztartóékhöz. Ő is elment, pedig úgy szeretett volna otthon maradni, úgy fázott az uton, pedig alig volt tíz lépésre. Odaültették a kályhához, a tisztartó is odaült, pirongatva, hogy miért nem mondja, hogy mi baja, s az a leány olyan zavart volt, úgy szeretne volna neki megmondani, hogy mi a baja, olyan izgatott volt, szeme olyan lázas, beteges színben égett, olyan különös dolgokat hozott össze, jó, hogy nem hallotta senki, csak a tisztartó, szíve olyan gyorsán, olyan hangosan dobogott, hogy talán meg is hallotta... talán meg is értette.

Késő lett mikorra a plebánosék hazamentek, csunya zimankós idő volt, s az a beteg leány úgy mogérezte ennek a hidegnek a hatását, ennek az estének következményeit. Már másnap olyan szűr fájdalmat érzett mellében, s mégsem akarta mutatni, hogy beteg. Meghűtötte magát, azt mondták, s ágyba fektették. Olyan keservesen sirt most már, tudta és érezte, hogy nem hagyja el többé az ágyat, s az a teher is úgy nyomta a lelkét.

Az orvos, a kit hívtak, megcsóválta a fejét, mert ott ült a halál már arczán; csak órákig, napokig bírja el, még egy pár óra, egy pár nap, s a plebánosék Piroskája megszabadul a földi bajoktól, eldob minden terhet, fájdalmat magától.

A plebánosék fejüket vesztették, még a tisztartónét is csaknem meglörte a fájdalom; úgy szeretett volna neki ez a haldokló leány valamit mondani, de nem volt bátorsága, nem volt ereje hozzá. Elvitte titkát a sirba, az a féltve őrzött kincs ott nyugszik vele a sirban, soha nem tudta meg senki.

Csak a tisztartó sejtett valamit, a tisztartó ejtett a frissen felhantolt sirra egy könyüt. Olyan jól eshetett oda ent ez a könyű a plebánosék Piroskájának.

Magától értetődik, hogy itt a fősz fertőtlenítőleg is hat, mely tulajdonságai gazdasági szempontból annál fontosabb, mert a legtöbb más fertőtlenítő szer, nevezetesen az általános használt karbolsavas és klórvegyületek, drágaságuk mellett, a trágya minőségére kártékony befolyással vannak. A fősz nagyobb trágyatermelésnél, nevezetesen hízalóknál különös becses bir.

Megemlítendő még, hogy a kosározásnál is, az új trágya főszsel behitése igen nagy előnnyel jár, ha azt rögtön alá nem szánhatjuk különösen nyáron, midőn a keskeny trágyaréteg a kipárolgásnak nagyon ki van téve.

Megjegyzendő, hogy ha az istálló rendszeren főszsel behitett, a trágyadomb gipszezése elkerülhető.

3. A talaj közvetlen trágyázása. Mészszegény valamint minden kötött és hideg (agyag) talaj, melyben a növény tápanyag képződése nagyon lassu, a főszsel trágyázás által igen sokat nyer. Mert nemcsak a hiányzó mészszel gazdagítatik, de különösen a fősz kénsva által élénkebb vegytani anyagcsere kezdeményeztetik, mely a talajt nemcsak melegíti, de főképen felszabadítja a szükséges növény tápanyagot (káli, foszforos stb.) Tenyész növényeink közül sokan, sikerükhöz okvetlenül és nem csekély mennyiségű meszet kívánnak. Ilyenek a lupina kivételével valamennyi pillangós növényeink, nevezetesen a lóhere, luczerna, búkköny, csacsöröm, mészkerép és minden hüvelyes veteményünk. Igen halásnak mutatkozik a fősztrágyaért a repeze valamint minden káposztaféle is. Egy kat. holdra 3—400 kgr. trágyafősz számítatik.

4. Fejtrágya. Legelterjedtebb alkalmazása a trágyafőszek, mint fejtrágya, különösen a lóhere és luczernásoknál, hol feltűnő hatása már igen régen ismeretes. Alkalmazható azonban más vetéseknél, valamint igen előnyösen a réteken is. Itt is holdanként 3—400 kilogr. elégséges.

A fejtrágyázást rendszeren minden tavasszal szokták alkalmazni, midőn a növényfejlődés már megindult, t. i. a lóhere stb. már nehány levélkét kihajtott, még pedig boros, harmatos időben vagy gyöngén permetező eső közben.

Ilyen időjárás az egyenletes elosztást elősegíti s megakadályozza, hogy a szél a gipsz egy részét elhordja.

A legújabb időben azonban az őszi gipszezt is ajánlják és külföldön gyakorolják is. Ezen eljárásnak azon nagy előnye van, hogy a fősz, melynek feloldására igen nagy (négyeszeres) víztömeg szükséges; télen át az őszi eső, hóvíz stb. által felolvad és úgy hatása tavasszal sokkal feltűnőbb. A tavasszal elhintett gipsz ellenben, — különösen száraz időben — nem hathat oly gyorsan.

Azon nagy fontosság, melylyel a trágyafősz a gazdaságra bír, hazaiúi kötelességünké teszi ezen kitűnő segédtrágyára különös figyelmet fordítani. Jelenleg nálunk 100 kgr. trágyafősz telepen átvéve 80 kr. az iglói vasut állomásra szállítva s a szálok használatával 100 kgr. — 90 kr. A szákokat revőknek ugyan felszámítjuk, de 14 nap leforgása alatt (Sértetlen állapotban s bérmentesen küldve) ugyanazon árban visszavesszük.

Ha nagyobb kellendőség mellett, nagyobb mérvbeni gyártás által ügyviteli költségeink aránylag apadni fognak kilátásba helyezhetjük, hogy árainkat még olcsóbbra szabandjunk.

Végre még legyen szabad e helyen is megemlíteni hogy trágyafőszün kívül, kitűnő minőségű

Alabastromfősz,
Mésznyfősz (sárgás és szürkét), valamint
Mintászati- vagy vakolati-főszet is készitünk, melyet 300—500 kilós hordokban vagy 75 kilós szákokban szállitunk.

Trágyafőszét ismételve a t. cz. gazdaközönségnek ajánlja
Az első magyar szepes-iglói főszgyár.

Levelezés.

Rimaszombat, 1886. november 6.

T. Szerkesztő ur! Midőn azon szándékkal ültem le, hogy a „Gömör-Kishont“ hetilapba valamit írjak, úgy jartam mint az egyszerű eszmadia, akinél egy uri ember egy pár eszmatát rendelt még s miután mértékét is vett, jutott eszébe, hogy nincs a eszmatához való bőre, sokáig tanakodik magában, hogy mit tegyen, míg végre önelégülten a homlokára esap, egy jó gondolat jutott eszébe: „hiszen lehet a városban kapui;“ — én is akkor eszméltem fel, hogy nincs tárgyam a levélhez, midőn a toll kezembem volt, no de se baj, megvizsgálatodtam nagy sokára, elmegyek a városba tárgyat keresni, s gondolatomat mindjárt tett követte. — Van már tehát bőröm, hozzáfoghatok én is a eszma-csináláshoz, akarom mondani a levélíráshoz. Csak valahogy azt ne mondják rám: „Sutor ne ultra crepidam,“ mert azt nem szeretném magamon száradni hagyni. De most meg már úgy vagyok vele, mint egy másik mester ember, a kinek sok munkája volt, s nem tudta magát elhatározni, hogy melyiket készitsse el előbb, mignem kisütötte, hogy a melyik régebben nála van, ahoz fog legelőször és így meggy sorba, én is tehát a hét elején fogom kezdeni, s úgy megyek a végére.

Az elmúlt hét két első napja az általános szomorúság és gyász ünnepe volt, hétfőn este mindnyájan kimentünk a temetőbe, hogy elhalt kedveseink iránt a kegyelet adóját lerövjük, a halottak országa, mely máskor oly sötét, elhagyatott, ez este teljes pompájában kivilágítva, a nagy néptömeget alig bírta magába fogadni. — A feltámadás perczét képzeltük elérkezni, midőn a temetőbe léptünk, a mozgó alakokat szellemeknek gondoltuk, a kik a sírok felett porhüvelyeket keresik, — pedig csak az élők voltak, akik elvesztett kedveseik sirhantját keresték, hogy a felett egy rövid imával könnyítsék meg szívüket. — De mint min dennek, úgy ennek is vége lett, még pedig hamar, alig egy óra elmúltával a temető ismét a halottak csendes sötét birodalma lett. — Másnap reggel a róm. kath. templomban tartottat requiem az elhaltak üdvéért.

De jó lesz e tárggyal felhagynom, mert majd megharagszunk a t. olvasók, hogy talán meg akarom őket rikkadni, pedig ugyis eleget sirtak a temetőben. — Isten őrizzen meg engem még ilyen gondolatól is, de azért már engedjenek meg, mégis csak elő kell rukkolnom még egy szomorú eseménynyel, de hiába nem tehetünk róla, ha már a mi sorsunk szomorú. Multkori levelemben azt írtam, hogy én a kolera végett nem merek újságot olvasni, e héten meg arról győződtem meg, hogy más végett se jó az újságot olvasni, főleg a katonának, mert egy helybeli ujoncz — valószínűleg olvasván a napilapokat, annyira meg-

ijedt a háborus rémhírektől, miszerint elhatározta magában, hogy: „Inkább leszek betyár a pusztába, mintsem legyek császár katonája,“ s bucsut mondva a kaszárnya kapujának, elillant, azonban rajtavesztett, mert Btkánál elfogták s visszahozták. — Most már jó helyen van, a hol nem olvashatja a híreket a háborúról. — No semmi, legalább nem fog annyira félni.

De most jön a java. — Danko testvérek feltámadtak halottaikból, még pedig olyan bandával, a mely városunkra — a mint próba előadásukból a „Három-Rózsán“ észre vettük, — szegényt hozni nem fog. Többnyire új darabokat híttük, miszerint a szegény öreg Fereso bácsi is húzza a vonót, de ő nem volt a bandában, hanem egy látszik szellemét fiainak hagyta, hogy ők is nyomdokain haladjanak. — Van hát már jó zenénk is, csak pénzünk legyen, a mit a zenészeknek adjunk, — de nálunk a mint veszem észre az a jelszó, hogy „kenyér uram kenyér, nem muzsika.“

Ha már a zenénél tartok, a zene pedig rendszeren tánczal jár, a tánchoz hölgyek szükségesek, — elmondom itt, hogy mire lettem egy nő által megbízva, hogy írjak egy cikket a szerelemről de én ehez nem értek, mert még nem próbáltam. (én ugyan szerettem már, de olyan vállalkozó nő, a ki engem akart volna szeretni, még eddig leg-alább tudommal — nem akadt), s így arról írni nem is tudok, — egyet gondoltam tehát s ez uton kérem fel az igen tisztelt olvasóinkat, hogy ki volna nekem hajlandó a szerelemből és viszonszerelemből akár theoretice, de leg-jobb volna practice oktatást adni, biztosítok mindenkit, hogy jó felfogásom lesz, ezt a tárgyat még jobban fogom szeretni, mint deák koromban a physicát, pedig ez volt a legkedvezőbb tárgyam mindig a vacatióban; s ha megtanulom, olyan cikkekkel fogok írni a szerelemről, hogy gyors haladásomat megbámulják.

De mi jutott megint eszembe, egy olyan intézetet akarnak nyitni városunkban, a milyen még nem volt, egy közvetítő intézetet. — Nem tudom ugyan, hogy fog-e az intézet házasságokat is közvetíteni, mert az igen ezerszerű volna, legalább megkönnyitene nekünk — a kik a leánykértől felünk — a helyzetet; de jó volna, mindjárt megapadna az agglagények száma.

Mielőtt leveletem bevégezném, még egy szót a Medicus Reporterianus urnak: (de hosszú neve van; szerencsém, hogy nem kell kimondani, csak leírni, s így nem félek, hogy beletörök a nyelvem) azt mondja ugyanis, hogy a rimaszombatiakat csak a tyukszemről tudják meg Pesten hogy léteznek, pedig az alföldön még másról is tudják, a fazekas-zsaluzsányi szekeren szállított s rimaszombatinak esufolt fazekakról és gazdáikról ismernek bennünket, pedig sokkal inkább eltérhetjük még, hogy tyukszemeknek neveznek, mint tótnak.

A nevezett Medicus ur a végeket nem szereti, én pedig azt mondom, hogy sokkal jobban örülök most, mikor a levelem vége felé járok, mint mikor az elején tartottam. Engedjen meg t. Szerkesztő ur, hogy leveletem oly hosszúra nyujtottam, de többet nem írhatok.

A revidercii!

Bolygó.

Dr. TAKÁCSY KÁROLY.

1852—1886. okt. 24.

Életet adott annyinak s magát férfikora tavaszán — önkénytelenül bár — fosztotta meg attól. Fáradhatlan szorgalma, tevékenysége kergette az erőteljes férfit ama sorvasztó betegségbe, melyre nincs gyógyír, kergette oda honnan nincs visszatérés. A halál váratlanul lepte meg. Aluton jött. Oly oldalról támadott, honnan a legkevésbé várta. — Boszuját feltartóztatlanul hajtá végre ama nemes szíven, mely elől annyiszor szegyeteljesen futnia kellett. Diadal-mára gyászt öltött a társadalom. Leverő fájdalom s általános részvét közt kísérték ki hült tetemét a temetőbe, hová elzarándokolt a közeli vidék földnépe is, sirva, panaszkodva, mily sokat vesztett el benne.

És valóban sokat vesztett. Nemesak Jolsva város, Murányrölgye, de az egész megye közegészségügye és társadalma. Mint városi orvos, kötelességeit hiven teljesítő tiszt; mint orvos kitűnő készségű, gazdag tapasztalattal bíró, lelkiismeretes és pontos; mint ember nyíltszívű, jellemes férfi, lelkes hazafi, odaadó barát, szerető férj s a leg gondosabb családapa volt. — Ámbár testtel, lélekkel szakmájának élt, mégis rajongó előszeretettel csüggött a szabad természetben. Pihenése, élvezete, a gazdálkodás volt.

E kettős szenvedélyt nem bírta meg, erős lelke daczára, az erősnek látszó gyenge test. — Osszetört! Kinos volt látni ama nem érdemelt szenvedést, mely rövid — ámbár mégis hosszú — két hó alatt vázra apasztotta. A mind-inkább rövidülő lelezés, a sorvasztó láz, st. az orvost mily lelki állapot közt figyelmeztette, hogy napjai megvannak számlálva. El lehet képzelni!

Es gyötrelmét nem árulta el! A tisztelet-, szeretet- és ragaszkodásnak, melyben részesült, legnyomósabb bizonyítéká koszorúkkal felt koporsója s impozans temetése volt. — Jolsva városa, a honvéd tisztikar, a melyen lesujtott özvegy, szeretett gyermekei, id. és ifj. Bazilidesz János, a Molitorisz család, a Bazilidesz család, Jureczky-, Hoffmann- és a Gaál-család stb. helyezték kegyeletük és fájdalmuk jelölül koszorukat. — A halottak napja alkalmából e lap hasábjain felsorolt nagy veszteségek közé az ő elvesztését is méltán oda igthatjuk. — Köztünk még nagyon sokáig élő emléke legyen áldott!

P.

Hírek és vegyesek.

Halottak estéje. A halottak estjét mint minden évben, úgy ez idén is nagy kegyelettel ünnepelték meg városunkban, már este 5 óra tájban özönlött a sok nép a temetőbe halottjaik sirját felkeresni. — Az egész temető fénytengerben uszott, kevés sir van, mely legalább némileg ki nem lett volna világitva, leginpozansabb látványt nyujtott a Dapsy-féle család sirbolt, mely úgy belülről mint kívülről gyertyákkal volt telerakva, továbbá sok sir volt, mely úgy alól, valamint a sirkövön is fel volt diszítve gyertyák által megvilágitott koszorúkkal. — Sietett mindenki halottjáról töle telhetőleg megemlékezni. — Sietett mindenki halottjáról két kis gyermek sirkövére helyezett koszorú, melynek egyik szalagján: „Egekbe hívnek angyalok“, másikán po-

dig: „Szülék jó éjszakát“ felirat volt olvasható. — Láttunk jeltelen, sötét sirokat is, ki tudja, hogy vajon azok keblében, kiknek kedvesei e jeltelen sirokban fekszenek, nem mélyebb-e a fájdalom, s vajon nem jobban illik-e a sötét egyszerű sírhalom a gyászoló kedélyhez? Hasonlítható-e valami azon fájdalomhoz, melyet egy újonnan felhantolt sír felett egy zokogó anya és nagyanyjánál tapasztaltam, a kik élte virágjában elhullt leányuk, illetve unokájukat siratták, kik midőn vizsgálni akarták őket, azt felelték: „minek a rózsatőnek kihajtani, ha legszebb virágzásában letöri a zord északi szél.“ Avagy képzelhető-e nagyobb fájdalom annál, mely az anya jeltelen sírját kereső árva gyermek kebelében dul, s midőn a sírt feltalalta:

„Anyja sírjára ül s zokog
Az árva kis fia
Anyám, óh édes jó anyám,
Szivem be szomorú! stb.

S ha — hitünk szerint — van tulvilági élet, melyik boldogabb ott, az-e a kinek sírját csak kötelességből díszítik fel, vagy pedig az, kinek a sírján tenyésző növényeket az őszinte fájdalom könnyű öntözök és növesztik. — Legszebb világitó mécs az őszinte fájdalom könnyűje s legszebb koszoru a részvét!

Követendő példa. Szász Coburg Fülöp herceg ő fensége 100 — gróf Andrássy Dénes ő méltósága pedig 200 frttal a „Gömörmegyei magyar köznevelődési egyesület“ alapító tagjai közé léptek. — Mily szép volna, ha közönségünk, mely mindennek kezdeményezését a főuraktól várja, e nemes és valóban főúri példát minél nagyobb számban követné.

Kinevezés. A földmívelés ipar és kereskedelmi miniszter Grasselli Miklós a keszthelyi gazdasági tanintézetnél volt intéző segédt a kurinzi földmívelés iskolába segéd tanítónak nevezte ki.

Nyugdíjazás. Fehérvári János helybeli kir. törvényszéki bíró saját kérelmére nyugdíjaztatott, s az ennek folytán üresedésbe jött bírói állásra már a pályázat ki is lett hirdetve.

Megyebizottsági tagok választása. — Mint lapunknak írják Polonkán Kalcshrenner Hugó és Erőssy erdész, — Pohorellán pedig Podracky Endre, Petro János és Kájaba Antal választattak meg megyei bizottsági tagokul.

Hymen. Andrik Sámuel tamásfali bíró múlt hó 31-én vezette, oltárhoz Plauka István volt bakos-töréki molnár özvegyét. Aldás kísérelje frigyüket!

Eljegyzés. Runyai József helybeli m. kir. adóhivatalnok jegyet váltott Báthory Mariska k. a. nyal, Báthory János helybeli tekintélyes iparos szép és kedves leányával. Aldás frigyökre?

Halálozás. Gresits Miksa losonezi áll. főgymnasiun igazgatót nagy családi gyász érte. Leánya Izabella f. hó 4-én este 7-ik évében hosszas szenvedés után meghalt. — A család az elhalálozásról következő gyászjelentést tett közzé: Gresits Miksa, áll. főgymn. igazgató és hitvese sz. Urbán Róza, a maguk Elemér és Renée gyermekeik mint testvérek, nemkülönben az összes rokonság, nevében fájdalomtól megtört szívvél jelentik forrón szeretett gyermeköknek: Izabellának, folyó hó 4-ikén, életének 7-ik évében, hosszas szenvedés után, esti 6 órakor történt gyászos elhunytát. — A drága elköltözöttnek mulandó porhüvelyé folyó hó 6-án, délután 3 órakor, fog a róm. kath. egyház szertartásai szerint a főgymn. épületből az örök nyugalom helyére kísértetni. — Aldás és béke lengjen porai fölött!

Kardpárba. Mint értesülünk e napokban H. S. és H. B. urak közt egy szövetség miatt kardpárba folyt le, melyben az előbbi súlyos sérüléseket szenvedett.

Birtokvétel. A bátrnévei volt báró Vay-féle birtokot Fleischer Ferencz utóbbi birtokostól megvette Forgách József kassai lakos 230000 frttért.

Iparosaink figyelmébe, de a melyről a kereskedők is értsenek. Szentesen történt, hogy egy kereskedő az ipartörvény intézkedésének ellenére férfi, női és gyermekcipőket árult, a miért Szentes város tanácsa, miut elsőfokú iparhatóság őt 150 frtra ítélte. Fellebbeztetvén az ügy, az alispán még az elárusított cikkekből befolyt haszon 10%-nak lefizetésében is elmarasztalta, mely utóbbi ítéletet az ipar-és kereskedelemügyi miniszterium is megerősítette, miut III. fokú hatóság. Ez a példa azóta más városokban is követésre talált, s legközelebb Iglo város hatósága tiltotta meg a kész cipők árulását. Nálunk is vannak elegenden, kik iparjogositvány nélkül árulnak kész cipőket. „B.“

Danko testvérek második kiadásban. Danko Ernész és Kálmán hosszas ballgatás után ismét kezükbe vették a vonót, Danko testvérek cím alatt zenekart szerveztek. — Nekünk volt már ily cím alatt egy jól szervezett zenekarunk (Danko Ferencz és József) mely városunknak kitünő játéka által jó hírnevet szerzett: ha a második kiadás is olyan jó lesz, mint az első, akkor előre is örövendünk a zenekar utóbbi szervezésének, — hogy pedig reményeinkben csalatkozni nem fogunk, segíteni engedj, azon jó és szabatos játékok, melyet a próbaelőadáson hallottunk. — Ajánljuk a közönség figyelmébe

Közvetítő intézet. Egy általános s gyakran érzett hiányt pótol a városunkban megnyitott cselédközvetítő intézet, mely ugy cselédeket, valamint kávéházak, vendéglők részére pinczereket és pinczérnöket lesz hivatva közvetíteni. Legalább ezentul, ha valami cselédre lesz szükségünk, nem kell annyit futkosnunk utána, sem pedig vendéglőseinknek pinczerek és pinczérnökökért más városba menni. Felhívjuk az erre vonatkozó hirdeteményünkre t. olvasóink figyelmét.

Bűnügy. A helybeli kir. törvényszék f. hó 5-én tárgyalta rablással vádolt Tyapaj József és Grekszák András bűnügyét, a kik f. év elején Lojzo Jánost Antalfalán megölték s tőle egy liter pálinkát elraboltak. — A törvényszék Tyapaj Józsefet a rablás büntetében mondta ki bűnösnek, s miután ellene még 2 rendbeli lopás büntette, és az atyján elkövetett becsületsértés vétsége is beigazolótott összsbüntetésül 5 évi fegyházra, 5 évi hivatalvesztés és politikai jogi gyakorlatának felfüggesztésére ítélte, Grekszák Andrást pedig a rablás büntetében mint felbujtót bűnösnek, s egy rendbeli orgazdaság vétségében verkesnek mondta ki s ezért 6 havi börtönrre ítélte. Vádlottak lemarasztaltattak, egyszersmind az eljárás és rabtartási költségek megfizetésében is.

Megszökött ujjonc. A min halljuk, a helybeli lakanyából egy ujjonc e héten megszökött, azonban Bátkában elfogták s visszahozták. Hogy mennyire fél a magyar ember most a katonaságtól, kitünik abból, hogy ez már városunkban rövid idő alatt a második szökési kísérlet.

Milyen a cigány? Egy hetivásár alkalmával egy paraszt asszonynak sok baja volt a libájával, mely sehogysem maradt meg egy helyen, míg végre ezen szavakra fakadt: „vigye el az ördög ezt a libát.“ Egy arra ácsorgó cigány ezt meghallván, egy alkalmas pillanatot felhasználva a libát kabátja alá dugta s ödöbbs állt. De szerencsétlenségére egy rendőr nyakon esipte s vitte a városházára, hol a more következőleg mentette magát: „Azst mondják, hogy a cigány olyan mint egy erdeg, a paraszt asszony pedig kívánta, hogy vigye el az erdeg a libáját, azst akartam megkényerülni a seginy asszonyn.“ — De a kapitány nem méltányolta a more jóakarátát.

Figyelmeztetés. Lapunk hirdetési rovatában találja az olvasó a Budapesti Újság című képes politikai néplap előfizetési felhívását. E lap, melynek első száma f. évi november hó elsején jelent meg, népies irányánál fogva kétségtelenül hivatva van nagy hezagot pótolni a hazai hírlapirodalomban. Sehöl sinés olyan nagy szükség a nép érdekeinek sajtó útján való képviselésére, mint épen nálunk, hol a nép és nemzeti érdekek szoros összefüggésben állanak egymással. A Budapesti Újság főképe ez érdekeket akartja szolgálni nyiltán, pártkülönbség nélkül. Ha ezt azzal az erélyvel teszi, mint a mennyit programja ígér, akkor a haza és a nép ügyének egyaránt nagy szolgálatokat fog tenni.

Irodalom.

A nemzeti önállóságot szilárdítja meg minden hazafi a sajtó támogatásával, mert a magyar irodalom mindég a magyarság uttörője és terjesztője volt. Tehát szükséges, hogy a közönség előfizetés által képesítse a szerkesztőt és kiadót, hogy magasztos feladatuknak megfelelőleg mindent megtehesse a magyarság érdekeért. Hazánkat szünetlen germanizáló német folyóiratok árasztják el, ezek kizsírítását tüzte ki ezúl a „Magyar Családi Lapok“. E kitünően szerkesztett lap III. évfolyama kezdetével tetemes változásokon ment keresztül, igen sikerült illusztrációk ékesítik minden egyes számát és valóban disze a magyar irodalomnak. Joggal mondhatjuk, hogy a „Magyar Családi Lapok“ mind azt nyújtja, mit a művelt olvasó csak kívánhat. Előtünk fekvő 2—6-ik száma a következő érdekes közleményeket tartalmazza: P. Szathmáry Károly kitünő regényírónk „Az elátkozott család“ című regényét, mely egyike legsikerültebb műveinek, „A sziv vértanuja“ című fordított regényt, D'Ennery a jeles francia író tollából, Balázs Sándor „Gyakorlati szerelem“ humorisztikus novelláját, Sikor Margit, a tehetséges fiatalíró „Az utolsó álmom“ című rajzát, Szabó Endre, az „Üstökös“ szerkesztőjének „Ha per hat legyen per“ vig tárgyalásbeszélését, Degre Alajos veterán íróntól a „Feladó“ című novellát, melynek tárgya az emigráció idejéből van merítve, ismeretterjesztő cikkeket az amazonokról, Baranyay Lenke fiatal író „Vérse Amzel halála“ című sikerült rajzát, Madarassy Lászlótól tárczákat, költeményeit az ifjabb nemzedék legkiválóbb tagjai: Reviczky Gyula, Inczédy László, Radó Antal, Prém József, Varsányi Gyula írták. Borítéka is a legérdekesebb közlemények tárháza. Valóban minden magyarnak hazafias kötelessége, a „Magyar Családi Lapok“ támogatása, e vállalat megérdemli a partolást. Tekintve kiállítását, terjedelmét és gazdag tartalmát, ez a legolcsóbb képes szírpódművű hetilap hazánkban. Előfizetési ára negyedévre csak 1 frt 50 kr. — A kiadó készséggel szolgál mindenkinek ingyen mutatványsszámmal, ki e végett levelező-lapon a kiadóhivatalhoz (Budapest, VII. dob utca 14. sz.) fordul.

Az új királyi palotának, ugy a mint azt Ybl tervezte és ő felsége el is fogadta, sikerült rajzát mutatja be az „Ország-Világ“ legújabb okt. 30-án megjelent száma, ezzel egyidejűleg egykoru rézmetszetek után a Mátyás király korabeli és a jelen század elejéről való királyi palota rajzát, Kéthy Dezső uagy gondolat irt cikke ktsereében, mely a palota történetét IV. Béla korától a mai napig megismerteti velünk. A lap élén Vajda Zsigmondnak az ősi tárlat első sorozatán nagy tetszést aratott Tisza Paula arcképe van, s e kép ötletéből Majustól szellemes cikk a „Szép, szöke asszonyokról.“ Ezt követi Jakab Ödönnek a „Kisfaludy-társaságban e héten felolvasott szép költeménye, „Késő találkozás“, továbbá „Bazaroff“ Turgenyev regénye, „Bulgáriából“ (öt képpel) Strausz Adolftól, „Az őrangyal“ esinos beszélyke Tormássy Gizellától, „Ifju Werner dala“ a „Säkingeni trombitás“-ból Búky Lajos fordításában, „Az elhagyott sírnál“ költemény (képpel) Gaál Mozesstől, „Szinósvér“ Bródy Sándor regénye, Beust Frigyes grófról (arezképpel) Szokolay Kornéltól a „Germinal“-ról — s töl. A hétről Székely Huszártól. „A mellözött Loreley“ Elemértől, s végül a gazdag rovatok. A már említett képekben kívül említésre méltó még Csordák Lajos művésznövendék „A pásztorleány“ rajza. — Előfizetési feltételek: január—decemberre 10 frt, január—júniusra 5 frt, július—szeptemberre 2 frt 50 kr., július—decemberre 5 frt. — Az „Égyetértés“-sel együtt: egész évre 28 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy hóra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a „Pallas“ irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, keeskméti-utca 6. szám.

Méhner Vilmos kiadásában Budapestben a „Képes Családi Lapok“ 6-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Bertalan szerelme. (Elbeszélés folytatás.) Prém Józseftől. — Temetőben (Költemény.) Mészáros Istvántól. — Az illatszerek. — Habarék. (Elbeszélés folytatás.) Szendrőytől. — Halottak napján. (Rajz.) Gellértől. — Ur a házban. (Elbeszélés, vége.) Bülow Margittól. — Alpési rózsák. (Elbeszélés.) B. J.-től. — Képmagyarázat. — Mindeuféle. Képeink: Símor János esztergomi érsek — Kiváncsi. — Munkások zavargása Belgiumban. — Vegyes társaság. — Beust A. gróf. Melléklet: „Harcz a milliókért.“ (Regény folyt.) Xavier de Montepin-től. 81—96 oldal. — Nő a házban. A boritékon: Sakk-talány. — Heti-naptár. — Megfejtések. — Megfejtők névsora. — Jutalmak. — Hymen. — Gyászrovat. — Altarkerti sorsolás. — Szerkesztői posta. — Orvosi posta. — Hirdetések. — Előfizetési díj: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt negyedévre 1 frt 50 kr.

Hivatalos közlemények.

Gömörmegye alispánjától,

Hirdetmény.

12233. sz. A folyó évi október hó 5-én tartott m. biz. rendes őszi közgyűlés határozata értelmében, az 1887. évre a megyei szolgazemélyzet ruházata, irodai szerek, a megyeháznál szükséges világítási anyagok árlejtés vagy alku egyezmény útján lévén az eddigi gyakorlathoz képest beszerzendők, e végből eljárás határidőül a f. évi november hó 29-ik napjának d. e. 10 órája Rimaszombatba a megyeházához kitézetik.

Egyszersmind a rimaszombati megyeháznál létező pinczék 3 egymás utáni évre ugyanezen alkalommal fognak bérbe adatni.

Vállalkozni kívánók ezen határidőre — a szükséges bánatpénzzel ellátva — ezennel meghívattak.

A feltételek iránt a megye számvevőségénél időközben is bővebb felvilágosítás nyerhető.

Rimaszombatban, 1886. november hó 5-én.

Bornemisza László, alispán.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

1125. sz. A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszéknel nyugdíjazás folytán üresedésbe jött 1500 frt-évi fizetés és 200 frt lakpénzzel javadalmazott kir. törvényszéki bírói állomásra Igazságügy-Minister ur ő Nagyméltóságának f. évi október hó 19-ről 3617. sz. I. M. E. sz. a. kelt magas rendelete folytán ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állomást elnyerni ohajják, hogy életkorukat, szakképzettségüket, nyelvismertüket, eddigi szolgálatukat, valamint a kir. törvényszék területén alkalmazott bírói hivatalkokkal metalan létező rokonsági viszonyukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket jelen hirdeteménynek a hivatalos lapban háromszori megjelenésétől számítandó két heti határidő alatt, és pedig a közszolgálatban lévők hivatali főnökük útján hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel az elkesetlen, vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vetetni nem fognak.

Rimaszombat, 1886. október hó 26-án.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1886. novemb. 6-án tartott heti vásár alkalmával a gabonaművek és kapásnövények következőleg jegyeztettek: mmázsánként hektoliterenként

Buza	7.90—8.10	5.80—5.95
Feles	5.80—6.10	4.40—4.50
Rozs	5.65—5.80	4.30—4.55
Arpa	4.20—4.50	3.60—3.70
Zab	5.20—5.30	2.10—2.15
Kukorca	5.40—5.70	3.45—3.50
Krumpli		1.25—1.30

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Eladó makk.

Harkácson 1400 holdon termelt makk eladó. — Bővebb értesítést ad báró Vay Aladár ugyanott.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség-tudomására hozni, miszerint Rimaszombatban, a cserencsényi- és iskola-utczá sarkán létező

czukrasz üzletemet

a téli idényre a legfinomabb theákkal és rummal láttam el, ugymint: Kaiser-, Melang stb. theákkal, jamaika, ananas stb. rummal. — Ugyisintén többféle kitünő minőségű cognac, különösen ajánlom a hamburgi Barmet & Fils-féle gyógy-cognacot, a melyhez rendesen minden szombat- és vasárnapon friss hasseé lesz kapható. — Továbbá gyomor bajok ellen igen ajánlatos a nagyszerű gyógyhatással bíró bialai „Getreide-Kümmel-Liqueur“ és a tisztá s legjobb minőségű „Paprika-Liqueur“ stb. minden a legjutányosabb áron számítva.

Reggelire abbonenseket — naponta jó kávé és friss kalács — felvállalok egy hóra fizetendő 4 frt 20 krért.

A nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlvam magam, maradtam

teljes tisztelettel

RAKOTTYAY DANÓ, czukrasz.

Hirdetmény.

Alólirott tisztelettel hozom a n. é. helybeli és vidéki **urásokok-, szállodások-, kávéháztulajdonosok- és vendéglősöknek** becses tudomására, hogy **folyó november hó 7-én Rimaszombatban**, a felső-pokorágyi utca 15-ik szám alatti házban hatóságilag engedélyezett **rendes**

cselédközvetítő intézetet

(pinczérügynökséggel összekötve) nyitottam. — E téren 10 évi működésem és széleskörű ismeretségem bátorít azon ígéretre, miszerint t. rendelőimet hiven és pontosan fogom kiszolgálhatni.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1886. november 7.

EISENKRAUT MÓR.

Kő- és faszéneladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban, zöldfa-utca 39. számú házunkban** létező

kő- és faszén-raktáramban

házi- és ipari használatra kapható:

Első minőségű, darabos szalon-kőszén, ára (pr. 100 kilo) — frt 65 kr.

Pécsi kovács-kőszén, ára (pr. 100 kilo) 1 frt 55 kr.

Faszén (pr. kilo 3 kr.) — (pr. 100 kilo) 2 frt 60 kr.

A n. é. közönség szíves megrendeléseit tisztelettel kérve, előre is biztosítván a pontos és lelkiismeretes kiszolgálatról, maradtam teljes tisztelettel

ZAVADZKY EDE.

Nincs többé

tyúkszem és szemölcs!

Meissner olmtüzi gyógyszerész által feltalált és **Hamaliár Károly** ur az „Egyszarvu“-hoz címzett rimaszombati gyógyszerüzében kapható **tyúkszem-tapasz** által minden tyúkszem és szemölcs három nap, az utóbbi (a szemölcs) egy nap alatt minden legkisebb fájdalom nélkül a legegyszerűbb módon kiirtatik. — Ara egy doboznak 1 frt, postán bérmentve küldve 1 frt 10 kr. 3-5

Eladó.

A **Kubinyi Gyulané** tulajdonához tartozó rimaszombati ház, esűr, külső birtok, továbbá ugyancsak az ő tulajdonához tartozó rimabrézói ház és külső birtok eladó. — Bővebb felvilágosítást ad **Molnár József** ügyvéd **Rimaszombatban**, s a tulajdonos **urnő** maga **Klenócson**.

1-3

Húsmérési jog bérlete.

A **Rima-Murány-Salgó-Tarjáni** vasmű-részvénytársaság Ózd, Nádasd, Arló és Bányászás gyári- s bányatelepein a **húsmérést** [az 1887. évre biztosítani kívánván, az erre vállalkozni ohajtók felhivatnak ajánlataiknak alólirott igazgatóságnál Ózdon **f. évi november 30-áig** való benyújtására, hol közelebbi felvilágosítást is nyerhetnek.

Ózd, 1886. évi október hó 18.

A **Rimamurány-Salgó-Tarjáni** vasmű-részvénytársaság Ózdi éllemezési üzletének igazgatósága.

3-3

ŐSZI- és TÉLI DIVATTUDÓSÍTÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tiszteletteljesen értesíteni, hogy üzletemet az őszi- és téli évadra a szükségelt cikkekkel már elláttam, a melyeknek megtekintésére tiszteletteljes meghívásomat ezennel megteszem.

Elvemnek pontos betartása, hogy t. vevőimnek a lehető legolesőbb árért csakis jó minőségű árukat szolgáltatok ki — teljes önérettel mondhatom — megszerezte a nagy közönség bizalmát rémszemre oly anynyira, hogy ezuttal ismét nyugodtan léphettem üzletem további terjesztéséhez és nagyobbitásához.

Azon [nagy mennyiségű divatkelmek közül, melyeket a bel- és külföld ezen évadra hoz, csak olyanokat szereztem be, a melyek különös csin és tartósság által tündetik ki magukat.

Üzletemnek nevezetesebb cikkei a következők:

Folyó árúk:

Rumburgi-, creasz-, kender- és pamutvásznak különböző szélességben, valódi Schroll-féle chiffon, pamut- és ezernagrádi, csikos- és damasztban, asztal-neműek, kávé abroszok, crepp- és kanavász asztalkészletek, törülközők végben, tuczatban és kötött rojt-tal, kanavász oxford és zephir ágyhuzatra, angin tollhuzatra sárga, fehér és piros színekben.

Ezen cikkek oly dús menüiségben és oly sokféle minőségben vannak raktáromon, hogy nálam minden rendű menyasszonyi kelengye a legelőnyösebben állítható össze.

Selyem árúk:

Satin de lyon, satin merveilleux, noblesz, gros-grain, faille és könnyebb bélésselymek sat.

Gyapjukelmék női ruhákra:

Flanell, kasan, moldon, foulé, beige, cheviot, diagonal, escimo, cachemir, női posztó és nopé kelmek, fekete ternó és alepin stb.

Mosókelmék női ruhákra:

Valódi cosmanosi, francia és más olesőbb gyártmányú cretton, angol zephir és mosó barkettek a legcsinosabb mintákban, valamint festő kelmek.

Gyapjukelmék férfi ruhákra:

Fekete peruvien és brasil, tüffel, kondor, elastique és palmerston, kammgarn, loden, tosking, bojhos kabát és mindennemű divatkelmek, továbbá liberia kelmek drap-, sötét- és világos kék színben.

Mindezen keimekből egész öltönyök készítését is felvállalok és jeles szabómesterem által a divat legszorosabb követelményének megfelelőleg elkészítetek.

Fehérneműek:

Fehér piquet- és csikos barket, struckbarket, fehér percal, moule és batiszt-elair, csipkefüggöny méterenként is beosztva, dús kiválasztás színes és fehér férfi-ingekben, gallér és manchettákban, női ingek,

A midőn raktáramat becses figyelmükbe ujjal ajánlom, még azon ígéretemet ohajtom megtenni, hogy tekintettel a nyomasztó és mostoha gazdasági- és pénzvizonyokra, — daczára a gyapjuárak tetemes megdrágulásának — az árakkal a lehető legolesőbb leszek.

Rimaszombat, 1886. október hó.

4-*

Kiváló tisztelettel

ENGEL ADOLF.

Felhívás előfizetésre!

Elhatároztuk, hogy **Budapesti Ujság** czimmet új lapot indítunk meg. Tesszük ezt abban az őszinte meggyőződésben, hogy ezzel hiányt pótolunk, hogy olyan szükségnek teszünk eleget, mely már rég követelt kielégítést. A közönség ama részének, melynek sem ideje, sem pénze nincs nagy és drága ujságok járatására, maig nincs igazi napilapja.

A **Budapesti Ujság** hű és gyors értesítője, **pártatlan** tájékoztatója bajaiban, törekvéseiben támogatója akarunk lenni a magyar népnek. Azt hisszük, hogy megtapintottuk a nép szívverését, s megértettük mit érez, mit ohajt. Epen azért reméljük, hogy minket is meg fognak érteni és se nyelvünk, se gondolkodásunk nem lesz idegen azoknál, a kiknek irunk.

Ez az **egyik** jogezim, a melyre lapunk megindítását alapítjuk.

De van egy másik is. A fennálló lapok mindannyian valamely **pártnak**, s nem a nép **összeségének** érdekeit szolgálják, s ezzel, ha tán jóhisze nülleg is, a közönség félrevezetésének eszközeül szegődnek. Mi függetlenül, nem kötve semmi pártregula által, csupán egy ezelt ösmerünk: **a haza, a nép javát!**

S ez lesz a másik különbség a **Budapesti Ujság**, meg a többi lapok közt; ez az a második jogezim, melyre büszkén hivatkozhatunk.

Hogy hatásunk legyen, olvasókra van szükségünk, minél több olvasóra. Az erkölcsi haszon kedvéért elhatároztuk tehát, hogy lemondunk az **anyagi haszon legnagyobb részéről**, s lapunk árát oly alacsonyra szabjuk, hogy az senkinek, még a legszegényebnek se legyen drága.

A Budapesti Ujság előfizetési ára vidéken:

Egész évre	10 frt 80 kr.	Negyed évre	2 frt 70 kr.
Fél évre	5 frt 40 kr.	Egy hónapra	— frt 90 kr.

Egyes szám ára 4 krajczár.

Ennyit a szegényebb ember is szánhat naponként arra, hogy a világ eseményei felől tájékozódjék. Lapunk közleményeire vonatkozólag első és főelvünk, hogy igazat mondjunk és a szenzáció rovására ne

Összeköttetéseinknél fogva ígérhetjük, hogy jó és gyors, kimerítő és pontos értesítést fogunk hozni minden nevezetesebb eseményről.

Vezércikkeink, épen azok íróinak kiválóságánál fogva, nemesak politikaiak lesznek, de irányt kívánunk adni minden, a közönség életére behatással bíró esetben.

Tárca-rovatunk az olvasónak a megszeretett irodalmi alakja állandó lesz, annak szellemes tartalmasságáról és élénkségéről gondoskodva van.

Hír-rovatunkra (hazai és külföldi hírek) kiváló gondot fordítunk, hogy az nemesak tájékozható, de kellemes olvasmány is legyen.

Közgazdasági rovatunk a legvívgyázóbb szemmel fogja kísérni mindazt, a mi e téren a nép érdekeinek szolgálhat vagy írthat és itt sem fogunk tartózkodni az igaz szó kimondásától.

Ez a lap tartalmára nézve változhatlan programunk.

A „**BUDAPESTI UJSÁG**“ szerkesztősége..

(VI., Andrássy-ut 12.)